

Na osnovu clana 10 stav 1 tacka 2 Zakona o životnoj sredini ("Službeni list RCG", broj 12/96) Ministarstvo zaštite životne sredine donijelo je

PRAVILNIK

O KRITERIJUMIMA ZA IZBOR LOKACIJA, NACINU I POSTUPKU ODLAGANJA OTPADNIH MATERIJAMA

(Objavljen u "Sl. listu RCG", br. 56/00)

Clan 1

Ovim pravilnikom ureduju se kriterijumi za izbor lokacija, nacin i postupak odlaganja otpadnih materija koje nastaju u procesu proizvodnje ili potrošnje dobara, a sadrže opasne i štetne materije (u daljem tekstu : opasan otpad).

Kategorije opasnog otpada date su u Prilogu broj 1 koji cini sastavni dio ovog pravilnika.

Clan 2

Nacin i postupak odlaganja opasnog otpada, u smislu ovog pravilnika, je sakupljanje, prevoz, privremeno odlaganje, obrada i konacno odlaganje, obilježavanje, evidentiranje i izvještavanje o kolicinama i vrstama opasnog otpada.

Odlaganje opasnog otpada vrši se na privremenom i konacnom odlagalištu.

Clan 3

Sakupljanje opasnog otpada podrazumijeva prikupljanje i sortiranje na mjestu njegovog nastanka.

Opasan otpad se sakuplja zavisno od vrste, kolicine, agregatnog stanja, fizickih osobina, hemijskog sastava i medusobne kompatibilnosti.

Opasan otpad mora biti odvojen od ostalog otpada.

Clan 4

Opasan otpad se sakuplja u posude izradene od materijala koji obezbjeđuje njegovu nepropustljivost, korozionu stabilnost i mehanicku otpornost, i to:

- otpadna ulja i rastvaraci u burad sa zatvaracima, zapremine najmanje 100 litara;

- cvrsti i polucvrsti organski opasni otpad u celicnu burad sa poklopcem, zapremine najmanje 100 litara;

- neorganski tečni opasni otpad u plastične posude ili polietilenske cistijerne, zapremine najmanje 100 litara i odgovarajućih mehaničkih karakteristika za transport;
- neorganski čvrsti opasni otpad i mulj u čeličnu ili plastičnu burad sa poklopcem, zapremine najmanje 100 litara;
- ostali čvrsti opasni otpad u kontejnere zapremine najmanje 1000 litara;
- opasni otpad u tečnom ili čvrstom stanju velike zapremine sakuplja se i transportuje posebnim vodovima do konačnog odlagališta.

Clan 5

Prevoz opasnog otpada i radnje koje su u vezi sa tim transportom od mjesta nastanka do privremenog odlagališta i dalje do konačnog odlagališta vrši se u skladu sa Zakonom o prevozu opasnih materija ("Službeni list SRJ", br.27/90 i 45/90).

Clan 6

Pravno i fizičko lice kod koga nastaje opasni otpad određuje privremeno odlagalište za odlaganje opasnog otpada.

Velicina privremenog odlagališta mora biti dovoljna za odlaganje dvogodišnje količine opasnog otpada koji nastaje u procesu proizvodnje ili potrošnje dobara.

Clan 7

Privremeno odlagalište mora biti ograđeno, obilježeno, zaštićeno od prodiranja atmosferskih padavina i imati: portirnicu sa rampom, mjesto za detoksikaciju vozila, vagu, hidrantske uređaje za protivpožarnu zaštitu i dr.

Clan 8

Pravno i fizičko lice kod koga nastaje opasni otpad može vršiti obradu istog (reciklažu, ponovnu upotrebu, tretman, spaljivanje, solidifikaciju i dr.).

Clan 9

Opasni otpad sa privremenog odlagališta, koji se ne može obradivati konačno se odlaže na mjesto (zatvoreni ili otvoreni prostor) namijenjeno za odlaganje opasnog otpada (u daljem tekstu: konačno odlagalište)

Konačno odlagalište, pored uslova propisanih za privremeno odlagalište mora biti opremljeno sa pokretnom opremom koja se koristi za razastiranje, kompaktiranje zemlje i

opsluživanje opasnog otpada (buldožer sa gumama, vibracioni kompaktor, bageri podizaci, cistijerne sa vodom i dr.)

Clan 10

Konacno odlagalište može biti locirano:

- na ravnim površinama, povoljnog geološkog sastava, inženjersko geoloških i hidrogeoloških odlika terena ;
- u prirodnim ili nastalim uvalama (pozajmišta gline, površinski kopovi i sl);
- u rudnicima koji su napušteni, ako nema opasnosti od prodiranja podzemnih voda, ako se iznad i ispod mjesta deponovanja nalazi sloj vodonepropustljive formacije dovoljne debljine i ne postoji rizik od stvaranja metana i drugih eksplozivnih gasova;
- na stjenovitim terenima u povoljnim geološkim formacijama izvan zone tektonskih lomova i mogućih pojava nestabilnosti terena.

Clan 11

Lokacija konacnog odlagališta mora biti:

- udaljena od naseljenog mjesta najmanje 1 km;
- udaljena od obala rijeka najmanje 1 km;
- udaljena od granice zaštićenog prirodnog dobra i spomenika kulture najmanje 3 km;
- najviši nivo podzemne vode najmanje 1m od prvog sloja deponije opasnog otpada;
- zaklonjena prirodnom ili vještackom barijerom;
- ruža vjetrova povoljna.

Clan 12

Konacno odlagalište ne smije biti locirano:

- u užoj i široj zoni sanitarne zaštite izvorišta za snabdijevanje vodom za pice;
- u slivu rijeka cija voda služi za snabdijevanje vodom za pice;
- u intenzivno skaršćenom terenu sa brojnim površinskim i podzemnim karstnim oblicima, kroz koji se odvija brza cirkulacija podzemnih voda;

- u dobro propusnim stijenama intergranularne poroznosti u okviru kojih je zastupljen zbijeni tip izdani;
- u nestabilnim i potencijalno nestabilnim terenima sa pojavama paleoklizišta i aktivnih klizišta;
- u terenima gdje su moguće pojave likvifikacije u dinamičkim uslovima;
- u seizmički aktivnom terenu gdje se događaju zemljotresi intenziteta 80 preko 80 MCS
- na terenima sa padom prema rijeci većim od 3%
- iznad infrastrukturnih instalacija ili objekata;
- na rastojanju bližem od 500 m od vodovodnih instalacija, željezničke pruge, magistralnih puteva, obradivog poljoprivrednog zemljišta i objekata za navodnjavanje;
- na rastojanju bližem od 200 m od sporednih puteva, kanalizacionih podzemnih objekata i odvoda i dalekovoda;
- na mocvarnim i pjeskovitim terenima i terenima plavljenim u posljednjih 100 godina;
- u okviru vodonosnih sredina različite strukture poroznosti koja mogu predstavljati potencijalna ležišta izvorišta podzemnih voda za vodosnabdijevanje naselja.

Clan 13

Konacno odlagalište mora biti obloženo troslojnom oblogom.

Prvi sloj mora biti izgrađen od vodonepropusnog materijala (gline propustljivosti najviše 10⁻⁸ cm/sec, a debljine najmanje 10 m; nepropustljivog sintetičkog materijala odgovarajućih fizicko hemijskih karakteristika odnosno kombinacijom istih).

Drugi sloj mora biti izgrađen od drenažnog materijala u kome su položene perforirane cijevi pomoću kojih se sakupljaju sekundarne procjedne vode i vrši njihova drenaža. Isti je prekriven sa membranom izrađenom od sintetičkog materijala veoma male propustljivosti.

Treci sloj mora biti izgrađen od drenažnog materijala u kome su položene perforirane cijevi pomoću kojih se sakuplja veći dio primarnih procjednih voda i vrši njihova drenaža. Isti je prekriven sa prirodnim materijalom ili sintetičkom membranom velike propustljivosti.

Clan 14

Sakupljene procjedne vode iz konacnog odlagališta se usmjeravaju ka sabirnom kanalu i odvođe na uređaj za precišćavanje.

Clan 15

Na konacnom odlagalištu opasan otpad se odlaže na određenom prostoru - celiji zavisno od vrste, agregatnog stanja, fizickih osobina, hemijskog sastava, medusobne kompatibilnosti i dnevne kolicine.

Skup kompatibilnih celija, od ostalih se razdvaja pregradom-nasipom od gline ili nepropustljivog sintetickog materijala odgovarajucih fizicko-hemijskih karakteristika i zemljanim prekrivacem.

Preko odloženog opasnog otpada razastire se i kompaktira sloj zemlje minimalne debljine 0,5 m.

Clan 16

Posuda, privremeno i konacno odlagalište moraju biti na vidnom mjestu obilježeni sa dva znaka i to: znakom za opasnost za životnu sredinu pored koga se stavlja natpis "OPASNO PO ŽIVOTNU SREDINU" i znakom opasnosti zavisno od karakteristika opasnog otpada pored koga se stavlja odgovarajuci natpis, u skladu sa odredbama Odluke o obilježavanju otrova u prometu ("Službeni list SRJ", broj 38/97).

Clan 17

Evidentiranje i izvještavanje o tipu, karakteristikama, sadržaju i kolicini opasnog otpada pravno i fizicko lice vrši prema obrascima datim u Prilogu broj 2 koji cini sastavni dio ovog pravilnika.

Pravno i fizicko lice popunjene obrasce iz stava 1 ovog clana dostavlja polugodišnje Ministarstvu zaštite životne sredine.

Clan 18

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Broj: 01-612/4, Podgorica, 24. novembra 2000. godine

Ministarstvo zaštite životne sredine

Prilog br.1

KATEGORIJE OPASNOG OTPADA

I Tipovi opasnog otpada prema mjestu nastanka

- Y1 Klinicki otpadi iz bolnica, medicinskih centara i klinika
- Y2 Otpadi iz proizvodnje i pripreme farmaceutskih proizvoda
- Y3 Otpadi od farmaceutskih proizvoda, droga i lijekova
- Y4 Otpadi od proizvodnje, formulacija i korišćenja biocida i fitofarmaceutskih proizvoda
- Y5 Otpadi od proizvodnje, formulacija i korišćenja hemikalija za zaštitu šuma
- Y6 Otpadi od proizvodnje, formulacija i korišćenja organskih rastvaraca
- Y7 Otpadi iz termickih procesa koji sadrže cijanide
- Y8 Otpadna mineralna ulja koja ne odgovaraju svojoj prvobitnoj namjeni
- Y9 Zauljene otpadne vode, smješa voda ugljovodonik, emulzije
- Y10 Otpadne materije i predmeti koji sadrže ili su zagađeni polihlorovanim bifenilima (PCBs) ili polihlorovanim terfenilima (PCTs) i/ili polibromovani bifenilima (PBBs).
- Y11 Rezidualni otpad od rafiniranja, destilacije i svakog drugog pirolitickog tretmana.
- Y12 Otpadi od proizvodnje, formulacija i korišćenja mastila, boja, pigmenata, lijekova, voskova
- Y13 Otpadi od proizvodnje, formulacija i korišćenja smole, lateksa, plastifikatora, ljepkova, adheziva
- Y14 Otpadne hemijske materije nastale u istraživačkim i razvojnim aktivnostima koje nijesu identifikovane i/ili su nove i čiji efekti na čovjeka i/ili okolinu nijesu poznati
- Y15 Otpadi eksplozivne prirode koji ne podliježu drugim zakonskim aktima
- Y16 Otpad od proizvodnje, formulacija i korišćenja fotografskih hemikalija i materijala za razvijanje
- Y17 Otpadi od površinskog tretmana metala i

plastike

Y18 Otpadi od prerade industrijskog otpada
II Otpadi koji u svom sastavu sadrže

- Y19 Metalni karbonili
- Y20 Berilijum i njegova jedinjenja
- Y21 Jedinjenja šestovalentnog hroma
- Y22 Jedinjenja bakra
- Y23 Jedinjenja cinka
- Y24 Arsen i njegova jedinjenja
- Y25 Selen i njegova jedinjenja
- Y26 Kadmijum i njegova jedinjenja
- a Y27 Antimon i njegova jedinjenja
- Y28 Telur i njegova jedinjenja
- Y29 Živa i njena jedinjenja
- Y30 Talijum i njegova jedinjenja
- Y31 Olovo i njegova jedinjenja
- Y32 Neorganska jedinjenja fluora, osim kalcijum fluorid
- a Y33 Neorganski cijanidi
- Y34 Kisjeli rastvori ili kisjeline u cvrstom stanju
- Y35 Bazni rastvori i baze u cvrstom stanju
- Y36 Azbest (prašina i vlakna)
- Y37 Organska jedinjenja fosfora
- Y38 Organski cijanidi
- Y39 Fenoli, jedinjenja fenola i hlorofenoli
- Y40 Etri
- Y41 Halogeni organski rastvaraci
- Y42 Organski rastvaraci isključujući halogene rastvarace
- Y43 Jedinjenja polihlorovanog dibenzo furana
- Y44 Jedinjenja polihlorovanog dibenzo-p-dio-ksina
- Y45 Organohalogeni jedinjenja osim materija koje se navode u ovom Aneks
- u Y46 Opasni otpadi iz domaćinstava
- Y47 Otpad iz procesa spaljivanja otpada iz domaćinstava

III Karakteristika opasnog otpada

Klasa Šifra

1 H 1 EKSPLOZIVNE MATERIJE

Eksplozivna materija ili njen otpad je cvrsta ili tečna materija ili otpad (ili mješavina materija ili otpada) koja hemijskom reakcijom oslobada gas na određenoj temperaturi i pritisku, i određenom brzinom bude uzrok oštećenja životne sredine.

3 H 3 ZAPALJIVE TECNOSTI

Zapaljive tečnosti su tečnosti ili mješavine tečnosti, ili tečnosti koje sadrže cvrste materije u rastvoru ili suspenziji koje oslobadaju zapaljive pare na temperaturama koje nijesu iznad 60,5 stepeni C, pri ispitivanjima u zatvorenoj komori ili iznad 65,5 stepeni C pri ispitivanjima u otvorenoj komori.

4.1 H 4.1. ZAPALJIVE CVRSTE MATERIJE

Cvrste materije ili cvrsti otpaci, osim onih koji su klasifikovani kao eksplozivni, koji su pri normalnim uslovima transporta zapaljivi, ili mogu prouzrokovati ili doprinijeti nastajanju plamena trenjem.

4.2 H 4.2. MATERIJE ILI OTPACI SKLO-NI SPONTANOJ ZAPALJIVOSTI

Materije ili otpaci koji se pod normalnim uslovima korišćenja zagrijavaju spontano ili se zagrijavaju pri kontaktu sa vazduhom a zatim se mogu zapaliti.

4.3 H 4.3 MATERIJE ILI OTPACI KOJI U KONTAKTU SA VODOM OSLOBAĐAJU ZAPALJIVE GASOVE

Materije ili otpaci koji u kontaktu sa vodom se mogu spontano zapaliti ili oslobadaju zapaljive gasove u opasnim količinama.

5.1 H 5.1 OKSIDIRAJUĆE MATERIJE

Materije ili otpaci koji dok sami po sebi ne moraju biti zapaljivi, generalno, oslobadanjem kiseonika prouzrokovati ili doprinijeti paljenju drugih materijala.

5.2 H 5.2 ORGANSKI PEROKSIDI

Organske materije ili otpaci koji sadrže bivalentnu strukturu -o-o-, koje su toplotno nestabilne materije i koje podliježu egzotermno samoubrzavajućem raspadanju.

6.1 H 6.1 OTROVNE MATERIJE

Materije ili otpaci, koji ili mogu prouzrokovati smrt, ozbiljne povrede ili štetiti zdravlju ljudi ako se progutaju, inhaliraju ili dodu u kontakt sa kožom.

6.2 H 6.2 ZARAZNE MATERIJE

Materije ili otpaci koji sadrže mikro-organizme ili njihove toksine, koji su poznati ili se sumnja da prouzrokuju oboljenja kod životinja ili covjeka.

8 H 8 KOROZIVNE MATERIJE

Materije ili otpaci koji, hemijskim djelovanjem, prouzrokuju ozbiljna oštećenja u kontaktu sa živim tkivom, ili u slučaju procurivanja mogu oštetiti, ili uništiti druge proizvode ili prevozna sredstva i koji mogu biti uzrok drugih opasnosti.

9 H 9 MATERIJE KOJE OSLOBAĐAJU TOKSI-CNE GASOVE U KONTAKTU SA VAZDUHOM ILI VODOM

Materije ili otpaci koji, u kontaktu sa vazduhom ili vodom, mogu ispuštati toksične gasove u opasnim kolicinama.

9 H 11 TOKSICNE MATERIJE (odloženo ili hronicno)

Materije ili otpaci koji, ako se udišu, gutaju ili prodru kroz kožu mogu izazvati odložene ili hronicne efekte, uključujući i karcinom.

9 H 12 EKOTOKSICNE MATERIJE

Materije ili otpaci koji, ako su prisutni izazivaju trenutni ili produženi nepovoljni uticaj na okolinu usljed bioakumulacije i/ili, uticu svojom toksičnošću na bioticke sisteme.

9 H 13 Materije koje poslije odlaganja mogu oštetiti druge materije (npr. Procurivanjem) koji posjeduju bilo koju karakteristiku naprijed navedenu.